

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
10 ianuarie st. v.
22 ianuarie st. n.

Ese în fiecare duminică.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 2.

ANUL XXIV.
1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe 1/2 de an 5 fl.; pe 1/4
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Păcală și Amăgélă ș-au găsit omul.

Pe vremea lui Statu-Palmă ș-a lui Piticot numai de-un cot cu barbă cu tot. Păcală și cu Amăgélă își făceau mândrele prin țera lui Craiu Roș. Numele lor eră vestit dela munte până la mare, dela răsărit la apus. Se temeau omenii de ei ca de ucigă-l toca. Numai niște sate din meleagurile munților și curtea craiului scăpase până acum de poznele și păcăliturile lor.

Intr'unul din acele sate perdute în desimea braților trăia un moșneg ș-o babă. Și erau săraci, săraci, de mai că le venia uneori să iee lumea în cap. Nici tu loc de fenaț seu de sēmēnătură, nici tu putere în oșe să mai ciocărtești la cele ciubere și cercuri! Ba, tot le mai rămăsese ceva pe sub suflet: o cioncă de vacă. Și se apropiau Pașcile și nu șeau bieții ce să facă și să dregă ca să aibă cu ce se îndulci și ei în ziua cea luminată a invierii Domnului. Ce puteau face altă decât să vëndă vaca?

Intr'o ți s'apucă moșnegul, legă vaca de corne c'un ștrēng și plecă la tērg cu dēnsa.

Cum mergea el singur pe drumul țerii țind vaca de ștrēng, etă că-i scote naiba 'n cale pe Păcală și Amăgélă.

— În cotro, moșule? il întrebă Amăgélă

— La tērg să vënd vaca asta.

— Ce vacă? . . . căz asta nu-i vacă, ci-i capră.

— Cum să fie?

— Așă bine

— Eca, iți cumpērăm noi capra, grăi și Păcală, poftim 15 lei și noroc bun să dee Dumneșeu!

Ce fu, ce nu fu, destul că moșnegul vëndu vaca cu 15 lei. Se duse în oraș, cumpēră carne, colaci, rachiu și mai nu șeu ce, i mai remase trei patru lei și se întorse acasă.

— Vëndut-ai vaca? întrebă baba, cum vedū pe moșneg deschidēnd ușa.

— Dapoi că să te ție Dumneșeu, bētrână, n'o pot vacă ce-o fost capră.

— Cum, Dōmne apēră și păzeșce să fi fost capră! Dōr n'ai capiet de când te-ai dus de-acasă.

— Aha! . . . strigă moșnegul răpede, or fost deșeu tălharii de Păcală și Amăgélă; dar las' că le-o plăti eu, de m'or pomeni câte țile or avē.

Dise moșnegul și n'așteptă mult, ci se duse în oraș, luă o pālărie cât o rōtă de car, ce slugise de carbar la găini, o puse în cap și porni la drum.

Ajungēnd în oraș, intră pe rēnd la trei birturi, plăti la fiecare câte douē ocale de vin, lăsând vorba că are să vie mai pe urmă să beē împreună cu doi țărtați. Dup'aceea se luă pe ulițele orașului, și um-

bland în cōci și 'n colo ca un ceas de vreme, etă că dede de Păcală și Amăgélă.

— Bun întâlnit, omeni buni, grăi moșnegul. — Cum ați vëndut vaca?

— Cu pagubă, moșule, respuse Păcală.

— Haidēți dar cu mine să ve cinstesc c'o lēcă de vin, ca să mai uitați din cel nēcaz.

Merseră la birtul cel dintēiu și beură douē ocale de vin. Când să iēsă, moșnegul țanțos se loveșce peste pālăria cea lată, strigând:

— Plătitu-i, crășmar dragă?

— Plătit cu cinste, de altă-dată ș-o vadră, — respuse crășmarul cu mulțămire.

— Acum să ve duc la vin și mai bun, grăi moșnegul, și cotigind p'o uliță, intrară în al doilea birt. După ce supseră ș-aci douē ocale de vin roș, la eșire, moșnegul, drept plată își lōvi pālăria, spuse vorbele ce le-o spus la celalalt birt și crășmarul erăș respuse: Plătit cu cinste, de altă-dată ș-o vadră.

În sfērșit moșnegul i duse la al treilea birt. Aici se întēplă tot așă.

Păcală și Amăgélă se uitau unul la altul cu cōda ochiului, se ghionțiau clătīnând incetīșor din cap și se înțeleseră numai din privire, să cumpere pālăria cea mare, căci pālăria trebue să fie tōtă pricina.

Moșnegul nu stete mult la cumpēnă și vëndu pālăria cu 500 de lei.

Ajungēnd acasă, il întrebă baba:

— T-ai scos banii pe vacă?

— Ancă nu toți.

Er Păcală și cu Amăgélă, bucuroși de tērgul ce-au făcut, nici una nici douē, se duseră la birtul cel mai de frunte din oraș, ca să se pue pe chef. Māncară și beură de cu sēră până a două ți în resărit de zori. Când fu la plată, Păcală își puse pālăria cea lată pe cap și dāndu-i una cu palma, grăi:

— Plătitu-i crășmar dragă?

— Plătitu-i sufletu māne-ta! respuse crășmarul cu ciudă.

Vedēnd așă, luă Amăgélă pālăria, gândind că dōră i-a merge lui mai bine. Dar de unde să-i mērgă mai bine?! Crășmarul se făcū și mai dārș și începū a-i injurā. Și neavēnd voinicīi nici banul orbului în tașcă, se făcū poznă și gālăgie mare ca aceea, se strīnse lume; și-i apucă crășmarul la rāfuelă c'un bēț de corn și-i pisă de nu eră buni de nimic.

Douē sēptēmāni deplin, voinicīi se făcură nevēțuți. După ce se infiripară și eșiră la lume, plecară la moșneg, ca să se socotēscă cu dēnsul aspru. Dar moșnegul invēțase minte. El cam șcīea dinainte, că

Păcală și Amăgălă au să vie la casa lui. Deci se stă-tuește cu baba ce și cum să fie.

— Măi babă, taie de grabă o găină, storce-i sângele într'o beșică; ia beșica așa plină de sânge și-o legă la gât, ascunzând-o bine în sin ca să nu se vedă. După aceea om vede noi ce-a mai fi.

Cum duse moșul, așa făcu baba.

Și îndată ce zări moșnegul pe ferestucă că vine Păcală și Amăgălă, le eși înainte la prilaz, i pofti cu dragoste în casă, i puse după mesă și începă a închină cătră ei cu o litrișoră de rachiu. »Norocire bună — Bine-ați venit sănătoși — Dumneșeu să v'ajute — Și la mulți ani cu bine. — Er babei i dede poruncă să pregătască iute de mâncare, să frigă o găină și să coccă plăcinte, ca să-și omenescă cum se cade, oșteții cei buni.

Baba făcea cât putea. Când la foc, când la po-dișor, când în tindă, când afară la trunchiu după vrăscuri și găteje.

Moșnegul se arată foarte nerăbdător și vedând că baba tot nu mai aduce friptura și plăcintele pe mesă, se inciudză grozav, sare de pe scaun și apucând un cuțit, poc cu el la babă 'n gât. Sângele sbucni stro-pind totă casa; baba cădu jos ca murtă.

— Pentru numele lui Dumneșeu, ce-ai făcut?! strigară Păcală și Amăgălă spăimântați.

Moșnegul nu duse nimic, ci luă dintr'un cuiu o scripcă de strujan cu corți de pěr de cal și întor-cându-se impregiurul mórtei, scărteia din arcuș și drăngăniă din gură:

Pe la cap, pe la picior,
Ca baba mea să se scóle.

Baba mișcă un picior. Moșul se mai învêrti odată scărteind din scripcă, baba mișcă și celalalt picior. Pe urmă deschide incetișor ochii și se ridică din balta de sânge în care eră tăvălită.

Păcală și Amăgălă părea, nu altceva, dar curat stâlpi de pĕtră, atăta mirare și uimire i cuprinsese. După ce își veniră în ori, uitară cu totul pentru ce or venit și acum nu le umblă mîntea pe altceva, de-cât în ce chip să facă pe moșneg ca să le vëndă scripca aceea făcătoare de minuni.

Trĕba inse nu eră așa grea, după cum își inchi-puiau ei; de ore-ce numărără pe mesă 800 de lei și moșnegul le dede scripca, se nțelege, după ce mai întâiu făcu o lĕcă de vorbă.

Cine eră Păcală și cu Amăgălă, când se vedură stăpâni pe scripca cea cu putere invietore!

În vremea aceea étă că pică pe țĕră o cumplită nenorocire. Jalea se întindea dela o margine a crăiei la cealaltă. La curtea craiului bătea vĕntul praporii și porțile cele de aur erau invĕlitate în pânză ghisizie. Fata cea frumoșă a Măriei Sale zăcea murtă în mij-locul casei și numai pe ea o avea craiul. Cum sus-pină și se sbuciumă crăesa, cum plăngeau tôte su-fletele la curte!

— Preinălțate stăpâne! — grăi Amăgălă cătră Craiu-roș, după ce străbătă cu mult greu până di-naintea feței Măriei Sale — ce mi-i da ca să-ți invi-u tata?

— Ce nu ț-o-i da? respunse împĕratul.

Și s'apucă Amăgălă a zdrăngăni din scripcă ș-a se învĕrti impregiurul fetei, bodogăniind din gură:

Pe la cap, pe la picior,
Ca fata de craiu să se scóle.

Dar cu cărțeitul și cu bodogănitul remase. Fata nu vra s'asculte scripca.

Veni și Păcală să-și cerce norocul. Tăngăni și el córdele de doue trei ori, bolborosi și el ce șciū, și împĕratul ne mai putĕndu-se stăpâni, porunci stră-gilor să-i iee, să-i bată cât le-a ajunge, apoi să-i în-funde în temniță.

Așă au pățit Păcală și Amăgălă în țĕra lui Crai-roș pe vremea lui Piticot de-un cot cu barbă cu to-Ce s'a ales de ei pe urmă, nu se șcie. Destul, e după întĕmplarea aceea, n'a mai fost pomană de e prin țĕra lui Craiu-roș

M. Pompiliu.

Codrul ninge

Codrul ninge, frunđe triste
Pe cărări șerpuitoře,
Er de pe aripa vieții
Cad ilusii trecătoare..

Pălpăind în sobă focul,
Ele 'n flacări se topesc. —
Tot e van și tot durere
În pustiu omenesc.

Amintirile juneții
Trec pe rĕnd în creeri molatic,
Ca povestea tânguirii
Peste rumenul jaratic.

Și căđĕnd din rostul vremii
Se sfărimă mângăios,
Ca un rĕu de cĕră albă
Într'un nuor fumegos.

Uită côle prin unghere
Umbrele cum se 'ncovóie
Și ascult' afară vĕntul
Cum aduce-a tómnai plóie.

Pacea sufletului cade
De pe tronul-i de argint,
Când ș-a lunei rađe sĕinte
Și ideile te mint.

Ah, de câte ori în viĕță,
Diminĕța ostenit,
După visuri sarbeđi, negre,
Nu-ți mai vine de trăit!

Spĕndurându-ți haina sorții
De-a ilusiilor cuiu,
Să pui capĕt desperării
Și tristeților să pui.

Și de câte ori „nĕmicul“
Nu te face să mai cređi,
Ca să pot da încă đile
Idealul să ț-i-l veđi.

Și pe propria ta ură
Să te faci stăpân de-un an,
Când sub masca fericirii
Tu trăești numai în van.

Atunci nóptea trĕz te scólă
Frământările gândirii,
Ș-al speranței glas de aur
Pus pe frĕmĕtul iubirii,

Naște în rĕvna măriri,
Farmec dând ori cărui gol,
Zugrăvind stele frumoșe
Pe-al vieții trist ocol.

Și respunde nemurirea
Tot cu glasuri tremurate,

Când pe sufletul teu gingaş
Gene lungi stau aplecate.

•Este ea• — un chip de ânger,
Visătoare ca o stea,
Pieptul ei plin de durere
Şi iubire-i — este ea.

Dulcea lună  t-o i s 
Dintre teii nalţi de v curi,
P storaşii c nt  'n tulnici,
Stelele se scaldă 'n lacuri.

Chip de ânger prin rarişte,
Ochii ei de milă plini
I-şi indr pt' a lor lumine
Spre a cerului lumini.

Lacul clatină de frică
Poleit de-a lunei rađ ,
Stelele arđ nd in para
Dorului, bl nd lumin z .

Ea s'apropie de mine
Cu păr lung  i buze vii,
Sub dulc ţa umbrii m le
Ca o rađ  din pustii.

 i at ta fericire
Se descarcă 'n suflet tainic,
Când o lacrimă ferbinte
Drept al dorului bun crainic,

Peste sinul ei cel m le
Picur nd ne-a 'mbr ţişat...
Dar te-ai dus dulce durere,
Dusu-te-ai  i m'ai lăsat.

Traian H. Pop.

L puşnean, dramă de Iuliu I. Roşca.

— Studiu critic comparativ, citit sub formă de raport, in şedinţa din 20 martie 1887 a Academiei Române. —

(Urmare.)

Apoi prin intervenirea la d nsa (scena 2, p. 45—61) a marilor boeri ai ţerei, cari i cer, ca otrăvind ea  nsaşi pe bărbatul ei, spre a evita vărsarea de s nge să scape copiii  i tronul, D mna Rucsandra este adusă in cea mai cr ncen  situaţiune, intr'un conflict cu sine  nsaşi, impus de cerinţele moralei  i ale inimii; este pusă in luptă intre iubirea de mamă, intre datorია de a inl tur  primejdia, care stă crunt amenin tore deasupra capului copiilor ei, — ca o st nc  grozav  gata la cea dint i mişcare a se deslipi din c sta unui munte  i a se prăvăli impetuos —  i intre datorია rezult nd din legămintele conjugale, cari nu o lasă să consimtă la pierderea vieţii soţului ei.

Ac st  luptă cumplită  i consum tore form z  mediul acţiunii,  i — de óre-ce D mna nu se p te s riri la alternativa din urmă dec t numai după ce va căută mai int iu s  facă pe L puşnean a renunţa la o anumită voce la tronul ţerei, ceea ce-i atrage din partea lui Spancioe observarea (ibid. p. 58):

Voeşti s  'ncerci zadarnic cu m n'ad ncul mării

— a ea luptă are să dureze  i de ac i inainte, ca s  nu ieie un capăt dec t odată cu capătul tragediei înseşi.

In untrul acţiunii actului II mai este de observat prima apariţiune a lui L puşnean, efectuată in sc. 5, care ne permite deja a ghici din ce materie este croit.

Puţine minute mai nainte aflasem prin Ana că (sc. 4, p. 63):

La p rta mare
Trei capete infipte, ce nu de mult, chiar ađi
Acum au fost...

Ei bine, L puşnean, aret ndu-se după aceea, insoţit de armaşul seu Manuc, dice cu mulţămire c tr  acesta (sc. 5, p. 64):

Sf rsir m  i cu asta!
 i, cine e de vină? De ce-a facut năpasta
Pe capul lor să cadă? Le-a fi mai bine-acum
St nd pironiţi ca sfinţii la p rta dela drum?

Tot in cadrul actului, care ne ocupă, trebuie să amintim de incidentul iscat intre Ana  i L puşnean. Lui L puşnean i reveniseră in minte Stroici  i Spancioe  i in temerea sa de aceşti duşmani de m rte — pe cari de altfel i credea morţi —  isese d nşii (sc. 5, p. 66):

 c , in m n  de mi-ar fi,
De-ar invi  vr'odată, de vii i-aş jupui,
după care Ana —  re-cum fără voia ei — exclam nd cuvintele (p. 67):

A, Stroici! nu, iubita-i va  ci să-l ocrot sc .

L puşnean, ad nc impresionat  i pref c ndu-i-se presimţirea in realitate neliniştitore, se adreséză c tr  Manuc (ibid.):

Ce-a  is ast  femeie?... Armaşe, s'o păzéscă
Vei pune 'ndată, grabnic: o vorbă i-a cădut,
Ce-ascunde multe taine...

Astfel Ana este arestat  prin mâna lui Manuc, care — precum se va ved  mai târđiu — profit  de ac st  impregiurare, spre a incerc  destăinuirea pasiunii sale pentru d nsa.

Inainte de a merge mai departe, s ntem opriţi pentru moment de nişte incongruenţe de detaliu, scăpate in scena 8 (p. 72—74.)

Tocmai când Rocsandra, la finele scenei 7 (p. 72), er  pe punctul de a merge la mitropolitul Teofan, ca s  se consulte cu d nsul, intră Bogdan, fiul ei  i al lui L puşnean.

Sufletescul copil se prinde de g tul mamei sale  i o s rut  cu tinereţe

Indată inse intristarea ad nc  intip rit  pe figura mamei sale i atrage privirile  i de aceea o intreb  repetit (p. 73):

... Spune-mi, mamă, de ce eşti supărată?
... C ci vreu durerea-ţi s'o imp rt şesc  i eu.

La ac st  Rocsandra raspunde int i, că nu are nimica: a doua  r  se arată dispusă a-i da un motiv explic tor al durerei sale:  r a treia  r  revine  i i dice din nou:

Nimic,  i-am spus...

cu adausul:

M  superi cu-at ta stăruinţă.

Dar nu ac st  şovăire a mamei fa  cu intrebările fiului ei, şovăire care ar fi dispărut, dec  autorul se decidea a nu face pe Rocsandra, ca s  se resg nd sc , ci a-i pune in gur  o explicaţiune  re-care potrivit cu v rstea copilului, nu cu deosebire ac st  am voit a relevă.

Ceea ce ni se pare un detaliu nu la locul seu, s nt cuvintele cuprinse in al treilea vers din urm torele (p. 74):

O, Dómne! iertá-vei tu soþfa
Ce taie firul vieþii unui bárbat cumplit,
Cum a iertat þi dënþa p'acest copil iubit?

Se póte pune aláturea — pentru plácerrea unei aseménari — un lucru atât de grav — ca iertarea de cátrá cer a unei fapte ca cea amintitá — cu iertarea ce acordase mama fiului ei — dupá cuvintele (ibid.):

Mé iertá, dragá mamá þi dec'a mea dorinþa
Te supérá . . .

(O sárutá)

Aþá e c'acum tu m'ai iertat?

— pentru un lucru aþá de cu totul neînsemnat þi cu atât mai mult, cu cât Rocsandra numai de ochii copilului se fácuþe cá se supérá, spre a nu fi obligatá a-i satisface întrebarea, prin urmare vina lui fusese numai aparentá?

Dar sá urmám cu schiþarea acþiunii tragediei nóstre.

Actul III, ce e drept numai episodic, e totuþ plin de interes þi place. Aci Lápuþnean, din primele, cuvinte ce rosteþce (sc. 1, p. 75):

»A! Stroici! nu, iubita-i va þci sá-l ocrotéscá.
Cum sórele pe lume s'aratá sá 'ntárescá
A florilor vestire cá 'ntr'adevér e þi,
Asemeni aste vorbe venir'a-mi întâi
Presimþiméntul cáruí eram adesea pradá.
Aþi tót'a mea turbare asuprá-le-o sá cadá,
Ca bolovani náprasnici de stánci clintitiþi din loc;
Aþá, cáci decá Stroici e viu, e þi Spancioc.
A! mi-au scápat întâi, precum þ-a doua órá,
Dar' aþi, de-ar fi ei însáþi fáptura care sbórá
Prin nori, séu piere 'n valuri, de-ar fi aceea chiar
Ce sub pámént s'ascunde. o! tot va fi 'nzádar.
(Lovind in mészá cu podu palmei.)
Ca p'un painjen mána-mi de fier, de astá-datá
Íi va strivi.

din aceste prime cuvinte ni se descopere in tótá astuþia sa.

Numai trei persóne iau parte la acest act: Ana, Lápuþnean þi armaþul seu Manuc; cu tóte aceste acþiunea lui este departe de a fi restrinsá, ea este chiar bogatá.

Astfel avem monologul dela sc. 2, in care tiranului implacabil i se deþeþtá bánuéla. cá Rocsandra ar fi unitá in contra sa cu Ana, ce trebuia sá fie inþelesá cu Stroici þi Spancioc, de óre-ce se trádaþe despre allarea áncá in vieþa a celui dintéiu (p. 78):

Unitá? . . . Ea, Rocsandra? chiar ea? soþfa? muma?
Ce-ar face-o? . . . N'a fi óre? . . . A! inþleg acuma
Iubirea tárá sémá ce-aratá lui Bogdan:
Ea vie pe cap sá-i puná coróna lui Stefan.
Sá dea hlamida, scepþrul, ce-o mân' atât de tare
Abiá le póte þine, unui copil ce n'are
Nici mintea, nici virtutea ce trebui a le-avé
Un Domn; dar asta-i numai ca sá domnescá ea.

(trágénd junghiul din tészá)

Rocsandra! . . . A! din sínu-i acestui junghiu voi face
O tészá, . . . atunci mi-a spune decá domnia-i place;

Apoi sc. 3 (p. 79—83), unde Manuc, care adusesse dupá ordin pe Ana din inehisóre, crede momentul priincios, din cauza situaþiunii nenorocite a acesteia þi a allárei ei tocmai sub mána sa, a-i face declaraþiune de amor (p. 81):

Precum sborul
Vulturul nu þi-l lasá decát pe 'nalte stánci,
Privirea-þi nici odatá, ca el in vái adánci,
Nu-þi aruncaí spre míne . . . O flóre 'nse 'nfloresþce
Colea: este-a iubirii, dar sórele-i lipseþce,

Da, sórele iubirii ce-ai in privirea ta
þi þi cu þi depiere sorbind þi vieþa mea.

þi la p. 82 dupá respingerea insultátóre din partea Anei:

Domniþá, ori-cát de asprá e astá cuvéntare,
E totuþ mult mai slabá decát iubirea care
Mi-ai insuflat; ca focul e inima-mi: cu cât
Íl inþáriþi þi-l scormoni þi flacára-i cu-atát
Devine mai grozavá . . . De când in calea vieþii,
Frumósá, rídetóre ca faptul dimineþii
Te-am inþálnit, Domniþá; de când privirea mea
Véþu mai albá fruntea-þi decát un fulg de nea,
Cosítele-þi mai negre ca nóptea fárá luná,
Obraji-þi frageþi, rumeni ca rujele de luná,
Guriþa-þi care póte atáþta fericiþi
Sá facá cu-o zímþire, pe cáþi nenorociþi
Fac ochii-þi dulci ca raþa unei aprinse stele,
D'tunci, Domniþá Aná, s'au dus þilele mele
De liniþte, þi lumea, când nu te véd de loc,
Ími pare haos negru lipsit d'al vieþii foc.

Aci trebuie sá facem observarea, cá, decá estragem din espansiunea de amor a lui Manuc — consideratá in íntregul ei — ceea ce se refera la consiþiunea sa fáþá cu o tinerá fatá de viþá domnescá, frumoþele cuvinté þi imagini, de caru se serveþce, au putut eþi þi din gura unui Stroici, atunci când pentru întâia órá þ-a deþáinuit Anei dorul inimei sale. Este acéstá pe deplin adaptat unui sullet atât de vil — reptilá þi fierá tot de-odatá? Este admisibil ca asupra unui Manuc, caracter pervers, devenit þi mai pervers prin exercitarea infamei sale meserii, sullet curbat spre pámént, amorul sá aibá efectul de a-i comunica un avént poetic stráin íntregei sale flinþe? Noi nu credem, þi de aceea am fi dorit a vedé pe Manuc mai in pielea sa, cum ar þice autorul lui Pygmalion, adecá fáccéndu-þi declaraþiunea mai in conformitate cu nivelul seu moral, cu sentimentele sale þi ale semenilor sei.

Apoi scena 5 (p. 85—95) dintre Ana þi Lápuþnean.

In acéstá scená gádele pe tronul þéerii — dupá ce plánuéþce mai întâi (p. 85):

Sá 'ncerc întâi blándeþa: când vrabia vrei s'o prinþi
S'arunci gráunþe trebui in laþul ce-i inþinþi, —

cautá prin linguíþire þi interesare prefácutá de ferircirea ei, cáci i þice el (p. 87—88):

Ascultá:

Iubeþci un om ce 'n contrá-mi nutreþce urá multá,
Pe care am, veþi însáþi, tot dreptul sá-l ureþc;
Dar tu-l iubeþci, copilá; deci trebui sá-l iubesc
þi eu; pentru-asta inse el cat'a face parte
Din némul meu;

— ceea ce amágeþce pentru moment pe nevinovata copilá:

»Cu inima curatá ca roua de pe flóri

— cautá sá facá pe Ana a-i spune unde se gáseþce Stroici, pentru ca astfel sá i se incunoþciinþeze hotárrirea sa de a o insoþi cu dënþul: ér in urmá nepuþténd smulge Anei o asemenea descoperire, pentru cá — fiind dat cá atunci

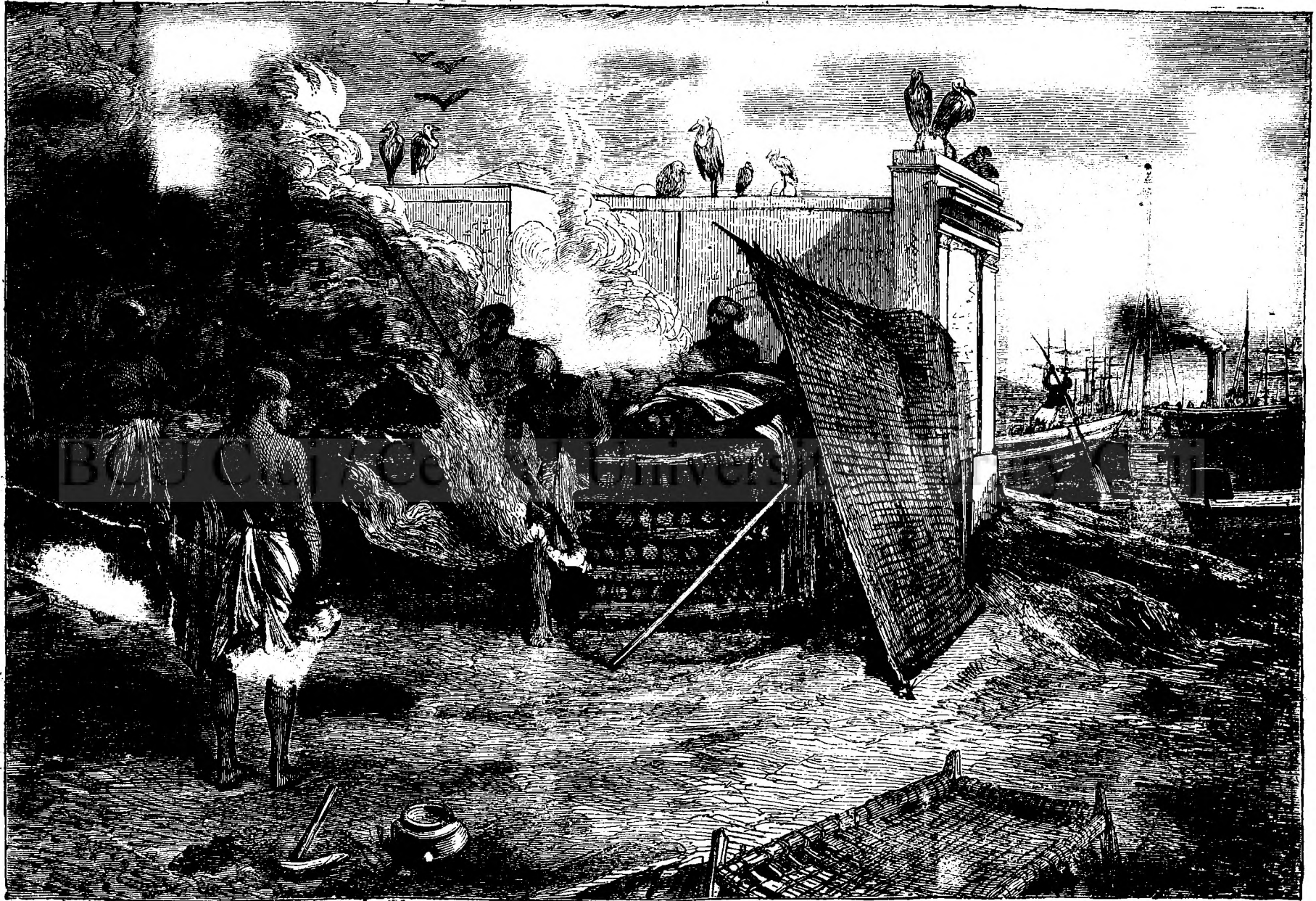
Când omul se 'mbétá de iubire,

In loc de gurá, ochii vorþesc þi ei nimic

Nu spun, nimic d'asemeni

— pentru cá, la visita ce Stroici i fácuþe chiar in palat, nu-i comunicase locul unde se adáposteþce — lucru care nu putea inþrá in mintea vicléná a unui Lápuþnean, de óre-ce nimiciá þi stratagema inþcenatá de a pune mána prin mijlocul Anei pe duþmanul cel mai neimpácat. (Va urmá.)

N. Ch. Quintescu.

Arderea cadavrelor in India resăritenă.

Din viața de București.

(Zăpada. — La gura sobei. — Pomul Crăciunului. — »Stéua« și »Vicleimul.« — »Pygmalion.« — Un studiu critic ce poate servi de model. — Destrăbălarea în teatru. — Peirea datinelor. — Carnavalul a 'nceput.)

— 28 decembrie 1887.*

De câte ori revedem zăpada, ne aducem aminte de timpul copilăriei și ne regăsim copii la respântiile unde grămețile de nea luau diferite forme sub degetele noastre, pe maidanurile albe unde se 'ncingeau adevărate bătălii cu ghiulele de zăpadă, ce se spărgeau în spete, producând esplosiuni de hohote, séu pe povirnișele pe cari ne lăsam la vale în voia avântului ce dam târlielor.

»E lucru singular. — cum observă Jules Claretie. — că o impresiune de primăveră în această pânză curată ce-acopere totul, întinde peste tot albeta-i și tăcerea-i. Néua ar trebui să ne măhnescă, și ea ne 'nveselește. S'ar dice că-i ideal ce cade. Visezi înălțimi feciore, piscuri necunoscute, poteci neumblate. Și trăescă néua copilăriei noastre pe care ne plăcea s'o primim în plin obraz, ca o mângâiere rece, neșciind atunci, că va veni o di — și așa de curând — când va ninge pe templele noastre și că va căde de astă-dată o zăpadă ce nu se topește!«

Astăzi lumea pare mult mai îmbetrănită, decât s'ar crede. după 10—20 de ani. Copiii nu se mai adună la respântii, spre a face tot felul de uriași de zăpadă și bătăliile de odinioară nu se mai inscenază pe maidane. D'altfel, pe lângă durerile vécului, estimp veni și gerul să le strice cheful: Un ger cum nu s'a mai pomenit de vreme 'ndelungată, în care timp cam și uitasem de iernă. și care ne face să preferim căldura binefăcătoare a vetrei, celor 25—30 grade sub zero, căci:

Tot ce e viu s'ascunde de frig, de ger, de vânt,
La vr'un sîn cald de pôte, de nu, într'un mormânt.

»La gura sobei« este poema din care cităm versurile de mai sus, scrisă de sigur la gura sobei de autorul ei, Dimitrie Petrino, proscrisul poet bucovinean repozat mai anțerț în spitalul — templul muselor murinde — Brâncovenesc, din Capitală.

Și totdeauna, când afară gerul face stelele să tremure și zăpada să gemă de frig, er în casă focul pălpăe în sobă, ne-aducem aminte de ea, căci simțim aceea ce poetul simția însuși; într'adevăr, stând gânditori la gura sobei, cu privirea afundată în tainicele orizonturi ce se 'ntrevăd prin vâlvătaiele albastre și galbene, ori printre jăratecul roș, multor din noi, asemenea lui,

o dulce amintire
În ochi ne-aduce lacrimi, când ne uităm la foc.

Și, distrași apoi de șueratul vântului ce se svercoleşce în strimțorea hornului, gândind la călătorii pe cari nevoile i silesc să rătăcescă departe de un sîn, ori de un foc cald, repetăm cu poetul:

Amar de-acel pe care vr'o grijă cu putere
L'a depărtat de vatră, sërmanul e pierdut!
Căci cel mai scump tovarăș l'a omului durere
Remâne gura sobei, când toate au trecut.

* Comunicațiunea fiind intreruptă, a sosit târziu pentru nr. trecut. Red.

În pară albastrie, în galbene schinte,
Se oglindește tainic amorul cel întei.

Și ochiul umed vede trecutul vieții sale
Cum își întinde mândru bătrânul seu covor;
El vede-o mamă scumpă, ce-l sprîjină în cale,
Un tată, un prieten, un dulce frățior,
Întea sărutare, înteiul jurământ:
Femeia și durerea surori p'acést pământ.

Dar bietii copii sânt departe d'a simți această poezie durerôsă a vèrstelor blesate: cei bogăți așteptă nerăbdători sorirea Crăciunului, cu pomul și darurile lui; cei săraci, ghemuiți la vatra unde o ultimă gătejă abiă mai aruncă o ultimă schinteie, fac provizie de căldură pentru nôptea de moș ajun, când vor plecă în colindețe cu-o traistă mare după gât, și cu tot atâta nădejde în sîn, cu tôte că vremile s'au schimbat și lumea nu mai dă cum da înainte. Cei săraci n'au, cei bogăți au uitat de datinele strămoșești, s'au instrăinat cu totul de obiceiurile părinților și — ceea ce e mai trist — au luat p'ale străinilor. E vorba de pomul Crăciunului, pe care e 'ntristător să veți cu câtă uimitoare nesocotință îl inscenază societatea noastră de astăzi și îl infiltreză astfel în inimile fragede ale generațiunei ce răsare.

Joi, societatea »Concordia română«, desmintindu-și numele și scopul, a dat durerôsă privesce a inscenării unei asemenea reprezentațiuni. Dar, ce e mai de necrețut, o asemenea serbare avusese loc cu două zile mai înainte la legațiunea rusă, care ca reprezentanta unei puteri pravoslavnice, ar urmă să fie gardiană mai zelôsă a tradițiunilor ortodoxiei. Și acest obicei introdus de câțiva ani în familie, prin guvernantele străine ale copiilor, a intrat într'atât în moravurile elaselor noastre culte (?), încât s'au uitat cu deseversire »Stéua« și »Vicleimul« tradiționale, pôte și pentru că pré multe stele strălucesc pe piepturile multora, și nu puțini din aceștia sânt cu adevărat niște Iroși de Vicleim. Las' că decă am intră în adâncul societăței dar nu în pătura cea mai adâncă, ci cea mai naltă — am vedé petrecându-se sub perdea — inse fără perdea — cel mai desgustător joc de păpuși, cu séu fără »mănuși«, nu e sigur, dar de sigur cu ghiare. Negreșit sântem departe de timpul când, după mărturia dlui Kogălniceanu. »fiii boerilor celor mai înalți, îmbrăcați în haine de stofă boerești mergeau la curtea domnescă și la casele boerești cele mai însemnate, de reprezentau scenele religiose. Ací este loc să regret — adaogă dl Kogălniceanu în articolu-i publicat în »Revista pentru istorie, archeologie și filologie« — că încă cât este timpul nu ne ingrigim să păstrăm ultimele rămășițe ale iroșilor, cari seculi întregi cu păpușile au tost teatrul nostru poporal.«

Ací e locul să regretăm și noi că Teatrul Național, devenit cu totul impoporal, e 'ntr'o stare foarte desuchiată — cum ar dice dl Bengescu, — și tôte dichisurile mreșite și vrăjite ale turbei de versuri ce alcătuesc tragedia lui »Pygmalion«, reluată duminecă, a fost departe de a-l scóte din prostul hal în care a căduț.

Și aproposito de »Pygmalion«, zilele aceste a apărut studiul critic comparativ al dlui N. Ch. Quintescu, membru al Academiei române asupra lui »Pygmalion«, »Fetei dela Cozia« și a lui »Lăpușnean«, ce-au fost presintate, între altele, la concursurile Academiei de astă primăveră. Se șcie că dl Quintescu, eminentul profesor de limba și literatura latină al universității din București, a fost în special însărcinat cu esaminarea acestor tustreile opere dramatice. Stu-

diul dsale formeză un volum in 4°, de 108 pagine, din cari mai mult de a patra parte consacrate tragediei dlui Bengescu, ér restul »Fetei dela Cozia« și lui »Lăpușnean« cari au fost premiate de Academie, și este un model rar de conștiințiositate și obiectivitate literară. Êtă negreșit de unde cei ce fac la noi meserie de critici, ar trebui să nvețe cum se face o critică. Dar o asemenea lucrare cere cunoștințe seriose, o nepărtinire de Erutus, timp îndelungat și muncă încordată, însușiri ce acelora le lipsesc cu deseveșire. Astfel nu putem îndestul recomandă, cu deosebire tinerilor, cari vor puté profită fôrte mult, — căci cei mai bêtărâni de năravul din fire nu se mai pot desbărâ, bunăvoința lipsindu-le și presumpția nătângă orbindu-i, — studiul dlui Quintescu, și a ne exprimă dorința ca tôte cercetările de acest fel ale membrilor Academiei noastre, să aibă dezvoltarea și să presinte importanța acestuia, lucru ce-ar fi de un netăgăduit folos.

Revenind la spectacolul de duminecă, vom mărturisí că acesta reprezentațiune ni s'a părut o lungă monotonie sfôrăitoare de versuri bombastice, pline de espresiu ni năprasnice, ce se spârgeau in golul salei ca niște beșici uriașe de săpun.

Luni și miercuri au avut loc spectacule fragmentare, date de trupa francesă, care marți a făcut relache, din causă că opereta »Giroflée-Girofla«, ce se anunțase, nu se șcicia de loc, ér la casă nu se vënduse mai nici un bilet. A doua și s'a jucat actul III, intr'un mod care ar fi trebuit să facă să roșescă și pe dl director general. Câțiva spectatori, cu drept cuvânt indignați de canțonetele destrăbălate ce se debitau și de cancanul desgustător ce se inscenă, începură să fluere. Dar intr'atât e adevêrat, că maioritarea publicului nostru e mai demoralizat decât s'ar crede, aplauzele protestară energic contra șuerăturilor și actorii, vëndându-se susținuți, reîncepură cancanul și mai fără perdea. O mângăere: teatrul ér aprópe gol, și-mi place să cred, că cei mai morali au ramas acasă. Astfel se sfêrși la noi odysea trupei de operete Schurman, care altă-dată de sigur nu ne va mai puté păcăli.

Pornind spre casă p'un ger de crepău lemnele, luai drumul cêl mai lung și mărginaș, spre a studiá fisonomia orașului in nóptea ajunului. Tristă fisonomie: pretutindeni liniște și intunerec. Părea că sântem Flamanții din »Patria« lui Sardou, ce gem sub jugul Spaniolilor ducelui d'Alba. Abiá intr'un târziu întâlnii un pãle de vr'o 5—6 copii, stâlciți de frig, și nedomiriți — in lipsa unei rađe luminând florile de ghêță ale terestelor — unde să ureze: Bună dimineța! Mai departe, un alt grup își căută urarea la o respantie pe o melodie nouă: aceștia erau de sigur gimnasiști sêu cântăreți de pe la vr'un cor bisericesc, căror maestrul le întocmise urarea pe note.

Nici a doua sêră, ajunul șiiei-mari, aspectul stradelor — e vorba de ale centrului comercial — nu éră mai însufletit. Gerul ne nchisese in cacă, ér cei cari eșise, — avênd să-și mai ia câte ceva in ultimul moment, căci de plimbare nici vorbă — nu puteau zări nimic, prin geamurile spoite de ger ale prăvălielor, din minunile pe cari negustorii le nșirașe spre ademenirea trecătorilor. Părea că gerul amocșise tótă mișcarea, și ve nchipuți necazul prăvăliasilor!

Diua de Crăciun fu tot așa de pustie: numai circul Sidoli, ce n sêra aceea își reîncepu reprezentațiunile, fu îndesuit de un public numeros, dar nu și ales, care începe a găsi mai amusante contorsuniile clownilor decât jocul păpușilor străvechi. Astfel numărul »Stelelor« și al »Vicleimurilor« scad din an in an, de órece sermanii copii cari degeră să capete

ceva, nu mai vêd speranța nici unui câștig, fie cât de mic. Așa că in curênd, după profeția dlui Odobescu, »aceste datine bêtărânești, pe cari noi cei de ađi le-am apucat încă, strănepoții noștri nu le vor mai cunoșce pôte decât din scrierile noastre.« Și mare va fi paguba, căci »națiunile — după cum pré bine dice autorul »Incerărilor critice asupra unor credințe, datine și moravuri ale poporului român«, dl G. Dem. Teodorescu — cari a ajuns la óre-care grad de dezvoltare, scad cu timpul, când nu mai tin la ceea ce trebuie să formeze fundamentul constituției lor, la credințele, la datinele, le moravurile, la instituțiunile moștenite.«

Abiá a doua și de Crăciun, vremea mai imbutându-se, orașul luă o nfațișare mai veselă; d'altfel éră și șiua visitelor: saniele umpleau vâsduhul de zinzinitul și ragurilor de clopoței, prinse la grumazul cailor, ér in Cișmegiu o musică militară atrăgea copiii la patinagiu; còstele de vite, ce n copilăria noastră ne-ajutau s'alunecăm mai ușor pe ghêța Dimboviței umflata până n maluri, acum sânt inlocuite de patinele americane.

Sêra societățile »Furnica« și »Munca« intrunite inaugurară la Teatrul-Național seria balurilor. Public îndestul de numeros, dar fără a fi pré mare imbutzelă, ceea ce a contribuit ca să se petrecă de minune. D'altfel petrecerile de noroc, călușeii și tombo-lă încă n'au lipsit, și cele doue șatre elegante, ridicare de laturile scenei espuneau vederei multe lucruri frumóse, ce-ți inspirau dorința de a le câștigă. Seria danțurilor incheiată, începú cotilionul, destul de însufletit dar și neregulat, cu care ocaziune fiecare căpêta câte unul sêu mai multe mici daruri. La ora 3½ petrecerea încă urmă, in sunetul răgușit al musiciei militare sêu al orchestrei teatrului, cari in sêra aceea au fost detestabile, și ca repertoriu — servindu-ne tot ce éră vechiu și mai ordinar — și ca execuțiune, care-ți făcea pêrul măciucă prin sălbăticia ei.

A. C. Șor.

Nu-i iertare!

Respuns la »Iertare« de Vlahuță.

Frumușeța vóstră, decă-i corporală,
Cu rotunde forme, buze de corală,
Ochi aprinși ce nșelă ca un foc de nópte,
Sinuri cari divulgă misticele șópte,
Mulți poeți le cãntă, lumea le admiră,
Sensualitatea impregiur se nșiră;
Toți doresc o clipă-o oră de plăcere,
Dar să fiți consórtă nime nu ve cere . . .
Tu ce ești »cântată« cu dragii tei nuri,
C'ai răpit o lume, dróie de fluturi,
Care ești »iertată« d' ómeni și de sfinți,
Cum n'ai mers in brațul dulcelor dorinți?
Cum veniși la trunchiul unui ciung uscat,
Sub a cărui umbră poți să faci pécac?! . . .
Vulpea din poveste șiie făr zăbavă:
»Asta față mândră n'are creri, e larvă.«
Ce preț are forma plastic-naturală,
Decă nu-i sublimă, castă și morală?
Decă n'aveți suflet, inimă și minte:
Sunteți creature: făr' de simțeminte,
Făr' de focul sacru al divinității,
Care dă nobleță și umanității,
Sufletul ve face d'a pururi frumóse,
Mintea ve conduce peste căi spinóse.
Să urmați virtutea, ce-i supremul bun,
Și-ómenimei vecinic scump odor comun.

D'albe lacrimiöre, drăgălași albi crini,
 Ce frumos ve șede de candöre plini!
 Candide copile-a mamelor odor,
 Să purtați curatul florilor color...
 Fiți voi neatınse și d'aci înainte,
 Fiți columbe blănde. »fețele cu minte,«
 Cari păstrară-oleiul in candela lor
 Până la sosirea mirelui cu dor!
 Simț mai scump pe lume nu-i ca inocința,
 Asta vi-o păstrează sacră conșciința;
 Simțul castității, simțul de pudöre,
 Când veți fi consörte: fie-al vostru söre!
 Desfrânări, păcatul, fie cât de dulce.
 Castitatea casei. nu-i permis s'o spurce...
 Patria română,-a ei societate,
 Cer familii bune, mame onorate
 Și 'nălțând stindardul mândru de morală,
 Să-i urmați fidele, strigă-ve cu fală: ...
 »Frumusęta lunei nu ve 'ndreptăteșce
 Să călcați credința, ce ne fericeșce;
 Mamelor virtuöse, junelor curate,
 Nu-i permis să ierte astfel de păcate!
 Ce va face cerul? Religiunea spune:
 In el intră numai sufletele bune!

Iosif Roman.

Tot din viața de București.

(Frigurile anului nou. — Daruri, jucării și bacșișuri. — Balul Curtii. — »Fedora«)

— 4/16 ianuarie 1888.

Și odată 1 ianuarie trecut, toate frigurile incetază: ale toaletelor pentru balul Curtii, ale cadourilor, ale bacșișurilor, ale vizitelor, in sfârșit ale balului ęnsuși, și viața își reia obicnuitu-i curs încareat cu un an mai mult.

Și din toate soiurile de friguri, cele de cari te resimți mai mult sânt ale cadourilor și ale bacșișurilor. Intr'adevăr, poți să nu fii invitat — ceea ce e cam rar — la balul Curtii, seu, chiar invitat, să nu mergi, și 'n cazul acesta ętă-te mântuit de frigurile toaletei — e vorba de a dómnei — și prin urmare și de ale balului, — ęr vizitele le 'nlocueșci ușor prin espedierea câtor-va duzini de cărți de vizită, pe cari le 'ncredințezi neregularității serviciului postal. Cu neputință inse să scapi de celalalte. Mai înteu cadourile și din aceste cel de 'nteu al nevestei, căci inzădar i-ai da tot anul: la aniversara nașcerei, la a căsătoriei și la ziua numelui, pe care și-l serbheză la »40 de mucenici,« decă nu se află printre celalalte mii; acesta nu te dispensează de a-i da la anul nou, mai ales când nevęta ți-a cerut parale mai multe, sub pretext de tęrguiei indispensabile casei, ș-ai ințeles că-ți va cumpără o căciuliță ori o păreche de pantofi de casă. Apoi vin rudele, mai de apröpe ori mai departe, nu impörtă, ci după insemnătatea moștenirei ce nădăjduęci să-ți lase; copiii, nepoții și strănepoții; după cari urmheză prietenii și copiii acestora.

In vechime, căci obiceiul darurilor e de când Dumnezeu dăruie lui Adam o soție și Eva un męr soțului ei, — toate aceste spre nenorocirea nemului omenesc, — se oferiau fructe: curmale, smochine și miere, daruri alegorice prin cari prietenii își urau mutualmente un an dulce și plăcut. Noi, de și am păstrat obiceiul, am schimbat obiectul darului. Astăzi, in locul fructelor modeste de odinöră, dăm cadouri fastuo-e, cu cari să ne măgulim deșertăciunea. Astfel oferim copilętelor de patru ani, cum observă cu mult spirit un cronicar parisian, păpuși »incasabile« cari se sparg imediat și

costă 500 de lei cu trusoul. Trebuie să recunöșcem inse, că decă lucsul păpușilor, ca lucsul femeilor, ar putę chiar ruina deșertăciunea gugumană, cei ințelepți și cei săraci pot procură copiilor lor, pe nimic, daruri cari să le facă aceeași, decă nu și mai mare plăcere, ca jucăriile de lucs. Căci e cu totul indiferent copilului calitatea seu bogăția jucăriei sale. Pentru el plăcerea d'a le distruge e totul. Și decăt un serviciu in miniatură de porțelan, spre pildă, pe cari părinții nu li-l incredințeză să se jöce, spre-a nu-l tace sdrob la moment, mai bucuros va fi să aibă unul de lemn ori de metal pe care să-l trântescă totă ziua.

Din acest punct de vedere, am vęrut prin toate colțurile, prin toate bolțile, jucării förte nostime, și 'n acelaș timp de o estinătate uimitöre. Unde, in copilăria noastră, copiii se puteau lipi de ele, fär' a avę părinți cu öre-care poziție? Ați le găsim așa de estine, că neșciind ce se plăteșce: materialul, munca ori căștigul, ajungem a conchide, după totă socotęla, că nu se plăteșce nimic.

Aspectul cel mai pitoresc, in ajunul anului nou, il presintă, de sigur, piața florilor, menagiată, de când cu rectificarea Dimboviței, in fața halei Ghica, pe urmele dispărutei strade a Căldărarilor

Un potop de mahalagiöice — de japănese — cu scurteica 'mblănită strinsă pe trup cu un barij, format in brău, și de mahalagii cu cogioc și pantaloni creți virți in cisme, oferiau trecătorilor sorcovele cele mai deosebite ca feluri și colori. Coșurile și brațele pline de aceste flori de hărtie in toate fețele, cu poleieli și cu betelă, lucrate cu cea mai mare măestrie și impletite cu sirmă 'n giurul unui bęșșor, infățișă ochilor ca o orgie de colori, ce-ți ametiță privirile. Și deverul ęră mare, căci a doua și nu ęră copil care să nu plece in corcovăelă.

Și tot atât de 'nsufletit, de și nu mai pitoresc, ęră aspectul stradelor principale. Niciodată circulație nu e mai multă in cursul anului. Saniele, cupeurile, trásurile se 'ncrucieșeză in toate direcțiunile, se incurcă, impededă circulațiunea, cu totă paza agenților publici, ale căror rınduri sânt intreprite de gendarmi. Și șiruri intregi de echipagii staționau cu deosebire la magazinele cu obiecte de oferit ca dar.

Sera flăcării și copiii umplu aerul cu mugetul »buhaiului,« — ori cu bälängănitul clopotelor și cu pocnetele bicelor, ce le acompaniează urarea:

Măne anul se 'noieșce,

Plugușorul se porneșce...

chiar decă n'au cu dęnși tradiționalul in miniatură plugușor, purtat in mână imbrobodit in zăbranic tradafiriu. Mai la mahala, in acest concert asurđitor se mai amestecă și țipetul lăutelor, ce formheză cortegiul »Vasilcăi« țigăneșci.

Ęr mai târđiu, apröpe de mieđul nopții, męsa se 'ntinde in mijlocul odăii calde, stringęnd in giuru-i pe toți ai familiei, adunați la olaltă spre a 'nmormęntă anul ce se duce. Când minutorul arată ora 12, toate luminile se sting ca prin farmec, ęr când orologiul bate cea din urmă lovitură, ușa se deschide și copilul casei — anul nou — apare suriđętor cu torța intr'o mână și cornul de abundență intr'alta. Dopurile sticlelor pocnesc sārind in tavan, șampania se revęrsă in valuri spumöse peste buzele cupelor, ęr ciocniturile paharelor insoțesc urările de un an fericii.

A doua și, frigurile bacșișurilor ne prind până 'n ziua. Mai înteu foșnetul vesel al sorcovei multicolore ne trezeșce din ametița revelionului: sânt copiii, cari cu vocea lor argintină ne urheză »la anul și la

mulți ani. Sosesec apoi curierii poștali — astăzi mai curând decât ori când, cari, cu prilejul aducerii cătorva plicuri cu cărți de vizită îți administrează urarea cea mai indigestă, având o vechime de mai mulți ani și 'n fiecare an devenind mai neînțeleasă prin înmulțirea erorilor tipografice, singurul lucru în care progresază.

Și a proposito de cărțile de vizită, șciți că estimp direcțiunea poștelor noastre, spre o mai punctuală distribuire a plicurilor, ne-a avisat să le depunem la poștă cu câteva zile mai înainte, însemnând pe un colț: »pentru anul nou.« Ei bine, cu aceste toate recomandățiuni, eram în drept să ne așteptăm la o regulată distribuire. »Aș, fugi d'acolo, nu mai visă!« vorba cântecului! Adevărul e, că asemeni plicuri le-am primit ori cu câteva zile mai înainte, ori cu câteva zile mai în urmă, și nici unul la timp. Avis direcțiunei!

După poștieri, urmăză ceta lampagiilor și a măturătorilor, cari, d'altfel, sânt destul de regulat plătiți pentru a nu aprinde lampete la timp și pentru a lăsa vecinic stradele murdare; a coșarilor, căror le plătești foarte cinstit măturatul coșurilor, a odăiașilor dela autoritatea unde lucrezi — decă ai nenorocirea d'a fi slujbaş, — până la visițiul cutărui medic, de și plătești destul de scump vizitele stăpânului seu.

Toți, cu drept ori fără drept, și mai toți fără cel mai mic drept, vin să-ți arate mutrele lor, aducându-ți acelaș petec ordinar de hârtie, cu aceleși versuri nerode, seu urându-ți acelaș »la mulți ani« banal, ca să le dai ceea ce de loc nu le datorezi. Apoi feciorul, fata din casă, bucătărăsa și totă ceta slugărescă! Aceștia se cred cei mai în drept, pentru că sânt cei cari te fură mai des, decă nu te și sugrumă ca pe nenorociiți soți Lespezeni...

A proposito de acēsta, ne aducem aminte de cadoul spiritual făcut de cardinalul Dubois, ministrul regentului Franței, vătăfului seu de curte:

»Domnule, îți dăruiesc de anul nou tot ce mi-ai furat în cursul anului!«

Ca protestare elocuentă contra darurilor de anul nou, cităm epitaful unui Nantez de odinioară:

»Sub acēstă marmoră albă zace omul cel mai sgârcit din Rennes, care a reposat în cea din urmă zi a anului, de frica de a da cadouri.«

Încărcate de daruri s'au întors acasă dăntuitoarele cari au luat parte la cotilionul dela balul Curții, dat în séra de 1 ianuarie. Sala tronului, luminată prin electricitate de dece lustre și de numeroase candelabre înfipte în oglinzile formând panouri, cu bogatele-i decorațiuni în platură aurită și mobile de atlas azur, avea o nfațișare feerică. Dar mulțimea indesuită neaducea aminte de giușeta descriere a serbărilor oficiale, făcută de Taine, ilustrul academician frances:

»... Interiorul salónelor este o baie caldă, o ngrămădire de capete preserate talmeș-balmeș, cari cercă să se mișce și scâlâmbéză cu răbdare acelaș suris.

»Unde sânt corpurile? Și mai ales, bune Dómne! ce-o să devină ariére-trenul încercat de rochii? Asta-ar fi pré multă grijă; cineva nu se sinchiseșce decât de cap: când el trece, restul urmeză, mai întei un braț, apoi un altul, apoi bustul; restul este comprimabil.

»Ați vădut vr'odată coliba unui grădinar? Cepele, morcovii, păstarnacii, sânt pe niște scânduri cu ochi; prin ochi trec códele vegetale: ceea ce forméză de desubtul scândurei o incurcătură înestricabilă și grotescă: importantul e că d'asupra scândurei capetele nu se întâlnesc.

»Astfel este imaginea fidelă a unei ser: te mari.«

Așă că până 'ntr'un târziu dăntuitoarii restrinși, din lipsa unei ordine rigurose, într'un spațiu din ce în ce mai restrins de publicul năvălitor, isbindu-se unul pe altul, fie din cauza acestei lipse de ordine și de spațiu, fie din cauza nătângiei omeneșci, care nu șcie să respecte tihna altora, esclamau cu drept cuvânt: »joc ori foc?«

După ora 1 se servi supeul. Rezimați de balustrada mărețului escalier de marmoră, privirăm defilarea óspeților în totă voia. Atunci puturăm vedé cât de grotesci păreau unele uniforme ale membrilor corpului diplomatic, cari, deprinși cu ținuta ușoră de toate zilele, se 'ncovoiau sub greutatea broderiilor, se 'mpedecau în spade ce li se încrucișă printre genuchi. Dar mină și mai caraghiósă fu a celor din urmă părechi ce mersese numai pân' la calea 'ntórsă, locurile fiind completate.

Cotilionul începú și, mulțamită rarimei publicului, și cercului de scaune care stăviliá o nouă năvălire, se putú petrece de minune pân' aprópe de 5 ore dimineța. Între aceste, abia primul rând, se imbuibá și imbulzela, în fața úșei salei de mâncare, și nerăbdarea celor flămândiți, erau de nedescris. După joc, nația cerea să mănânce: *circenses et panem*, vorba 'ntórsă a amar desprețuitorului Juvenal. Dovédă că nu suferiá nimeni de stomach și că toți țineau să satisfacă vechiului indemn: »beți boeri, că țera plăteșce!« D'altfel beutură și mâncare berechet, ér decorațiunea salei în general și a celor 3 șiruri lungi de mese în particular, nu lăsa nimic de dorit. Numai nu pré înțelegeau mulți cam ce fel de mâncare de peșce să li se servescă, căci lista mâncărilor ér în franțuzeșce, ca și carnetele de bal, ca și epigrafele de pe sachelurile și port-cartele oferite la cotilion. Și auđind comandale conducătorilor dăntului și convorbirile celorlalți, cu greu s'ar fi putut crede cineva la balul Curții regale româneșci. Credem c'aci, mai mult decât ori unde, limba română, limba țerii, trebuie să fie suveraná.

Și acēsta cu atât mai mult, că la Teatrul-Național a ajuns să fie femeie de uliță: dovédă traducțiunea »Fedorei«, drama lui V. Sardou, care a ocupat afișul săptămána întregă.

Piesa în sine nu prețueșce mult: eroina principală e o nouă ediție a Dolorosei din »Patrie«, care, prin aceeaș nesocotință femeieșcă, își pierde dragostea amantului și se perde pe sine. D'altmintrelea acestea doue sânt și singurile role importante ale piesei, care n'a avut alt succes la Paris, unde s'a jucat pe scena teatrului Porte-Saint-Martin, la 29 marte, 1886, decât al Sarei Bernhardt și al lui Berton.

Astfel ușor înțelegeți, că aici — știute fiind forțele de cari dispune teatrul nostru — n'a putut avé nici acest succes. Dna Notara, cu totă bunăvoința ce-ar depune, va rămâne în totdeuna departe de celebra comediană francesă. D'aceea credem, că asemeni piese și asemeni role nici n'ar trebui abordate de artiștii noștri. Altfel, munca și ostenela le vor fi zadar-nice, nu li se vor resplăti nici odată!

Au bon entandeur salut!

A. C. Șor.

Séra de Sân-Vásiu în Biserica-albă.

— Producțiunea corului vocal român. —

Dela adunara generală pentru fondul de teatru român, ținută în Oravița, corul vocal de aici a arangiat 2 concerte, împreunate cu dans. Unul în 16 novembre a. tr., ér altul în preséra de Sân-Vásiu.

În acest oraș există un mare număr de reuniuni

și corporațiuni, cari adese-ori arangeză petreceri și concerte; sînt d'acele 8, afară de corul român, inse ve pot asigura, fără esagerare, că toate păturile societății aci locuitoare și întreg giurul, nu se bucură, nici se interesează, de producerile altor reuniuni, în acea măsură și cu acea căldură, precum o face această față de producțiunile corului român. Cu toții, fără destingere de poziție și naționalitate, se 'ntrebă, când dau românii ceva, când este concertul lor, pentru că numai acolo află dînșii adevărata plăcere sufletescă. Cei dela reuniunea germană, cu puteri probate și cu un trecut de peste 25 de ani, încep a fi jaluși și esclamă »că bine trebuie să ne încordăm puterile, ca să nu ne 'ntrecă românii.«

Acosta impregiurare provine d'acolo, că cei dela corul român la tot concertul produc ceva nou, de interes și atragător și dispun de voci escelente bine instruate, cum e bunăoră tenorul C. Novacescu, baritonul Braun și fostul membru Ioanovici, apoi basul Boboroni, Balanescu și Godean, ér tenorul second Halmagi, Pantici și consortii lor.

Cu toate aceste inse, corul român n'ar pute atrage pe străini, nici s'ar bucură de renumele ce-l are, decă n'ar fi ferice a fi spriginit de familia căpitanului Truxes și în specie de dōmna Maria Truxes născ. Popovici, care de un șir de ani, cu o neobosire rară, cu o insuflețire pentru tot ce-i frumos și nobil, spriginește producerile acestui cor, prin gingașul arangiament de tablouri, bucăți teatrale etc. unde afară de dēnsa încă 3—4 fetițe ale sale și-au rolele lor împărțite. Tot acest sprigin intelectual s'a oferit din partea domnișorei Helena Popovici sora dōmnei Truxes, apoi din partea dōmnei Nina Greiner soția avocatului F. Greiner și în deosebi a dōmnei Nedici soția preotului local. Meritul de frunte inse e al dlui avocat I. M. Roșu.

Concertul din 16 novembre a. tr. a intrunit peste 400 de óspeți, ér acesta din presera de Sân-Văsiu peste 800.

După ce s'a executat o piesă musicală de capela militară, cortina se ridică și corul (17 la numer) intonează a doua bucată a programei: »Serenada« de Caras. Solobaritonistul (I. Braun) indeosebi, precum și corul a fost aplaudat. Au urmat apoi bucată »Doi ochi« de Ventură, sopransolo cu acompaniarea capelei militare, cântată de dșōra Leopoldine Truxes. Publicul a erupt în aplause frenetice și după a treia eșire bucată această fu repetată. Domnișōra Truxes posedă voce sonoră bine cultivată și accesibilă în toate modulațiunile. Acestei piese a urmat »Balada bróșcelor« de Genée, cor comic în costume și mască de bróșce, executată de corul vocal. Această bucată încă ș-a avut efectul seu și a fost aplaudată. După o piesă de capela milit., s'a prezentat bucată teatrală: »Creditorii« de Alecsandri: Aglăita (dșōra Truxes), Javrescu (A. Novac) și creditorii (A. Boboroni, dr. Godean, Pantici și Trendler) ș-au jucat rolele lor cu precisitate. Dșōra Truxes și dl A. Boboroni (ca croitor) au meritat indeosebi aplausele publicului.

Acestei reprezentări trebuia să urmeze jocul și de și în desimea mare nu era posibil a juca, totuș îndepărtându-se o parte din scaunele salei, se mișcau nițel părechile din hora mare.

Publicul stătea ca un zid, așteptând cu nerăbdare meșul nopții, pentru ca să vedă și cele 3 tablouri și pe studenții spanioli.

Clopoțelul sună și vestește publicului presintarea tablourilor. Toți grăbesc să ocupe loc cât se pōte de potrivit. Cei din fundul salei vedēnd că nu pot străbate ș-au luat refugiul la cele 2 cautiōre (oglinđi) de pe părete în care se oglinďă tot tabloul de pe scenă. La al 2-le signal, cortina se ridică, pirotecnicii

și cei dela mașinile de magnesie își încep a aprinde lunta, focul se întinde și spectatorii, cari ș-au reținut resuflarea, priviau spre fundul scenei unde se presintă tabloul »Promenada principesei« în totă splendōrea sa.

Să-mi dați voia a descrie nițel acest tablou. Cortina din fund, anumit zugrăvită de pictorul Putnic pentru acest tablou, represintă în drepta un parc cu un portal gigantic de fer, ér în stānga în apropierea acestuia era postat un cort de țigani. Naintea portalului era o princesă (dșōra Helena Popovici) cu dama ei de curte (dșōra L. Truxes), după dēnsele un arap cu o gigantică umbrelă albă, în stil chinezesc, ce umbria ambele dame. În stānga acestora era postată o familie țigănescă din 3 bărbați, 2 dame și 2 fetițe. Una din cele din urmă era ca dansatōre naintea principesei, ér cealaltă a intins mână cātră dama de curte, cerșind vr'un gologan. O țigană (dōmna Nedici) în fund cu o pipă 'n gură, o figură imosantă și gingașă, ér dōmna Greiner din față privia părechea domnescă. Acest tablou fu viu aplaudat și trebui să se repeteze.

A urmat apoi celelalte 2 tablouri: »Derimarea Troiei« și »Victoria grecilor asupra Troiei,« cari ca și cel prim, a trebuit de 2 ori repetate.

În cel prim dșōra L. Truxes pesintă pe Casandra, dōmna Nedici și dșōra Popovici erau Troianidele, ér dintre domni: Dr. Godean presintă pe Pyrrhos, dl Paleu pe Menelaos, I. Braun pe Machaon, drd. Novac pe Pelias și dl Balanescu pe Dimas.

În tabloul cel din urmă dōmna Greiner represintă pe o troianidă, dōmna Maria Truxes pe o cāntăreță, dōmna Roșu pe Hecuba, ér dōmna Nedici cu domnișōrele Truxes și Helena Popovici ca fiicele ei ca dame grece. Dintre domni: Schümichen era Nestor Balanescu: Atrid, dr. Godean era Agamemnon, Paleu era Calchus și Braun era ca grec cu cupa în mână.

Pot dice, că aceste tablouri întratata au încântat publicul, încât nu mai voia să incete cu aplausul. Dōmnei Maria Truxes i 1-a linie și celorlalte dame și domni li compete totă recunoșcința.

A urmat apoi ultima bucată din programă: »Estudiantino Espagnola« produsă de 8 coriști în costume spaniole anumit gătite pentru această piesă, insoțiți fiind de 16 purtători de lampiōne. După-ce impresario acestora vestise publicului sosirea lor, de nou se postase în așteptare și priviau spre ușile de intrare de unde era să intre conductul.

Capela milit., intonă »O du mein Oestereich« și conductul se pune în mișcare. Cei 16 conducători de lampiōne din drepta și stānga studioșilor, fieșce carele în costum comic (chinez, clovn, gnomi și de arap, cest din urmă cu o maimună vie pe umăr) intrară în sală între aplausele publicului și se urcase pe scenă. Cei 8 studiosi ocupându-și locurile, a cântat o bucată din Boccacio »Mia bella florentina« cu text italian, care atât a insuflețit publicul, de trebui repetată de 2 ori. Conducătorii de lampiōne erau postați după studiosi, ér în dosul acestora, nevēđuți de public, erau postați tamburașii cu cobzele lor, cari acompaniau cāntarea studioșilor. Ceva mai imosant și aredicător nici s'a mai vedut până aci, în acest oraș.

Meritul în arangiamentul acestei bucăți atragătoare compete dlui Andrei Boboroni și dlui Dimitrie Balanescu.

A urmat apoi felicitarea la anul nou în versuri de dl I. M. Roșu. Și după aceste jocul, carele a durat până la 5½, diminēța.

Cadrilul prim la 1½, l'au jucat 120 de părechii, ér pe al 2-le la 3½, l'au jucat 50 de părechii.

A participat toate notabilitățile din loc și pregiur, erau represintate toate oficiolatele și toate păturile societății dela conți, baroni, generali și comandanți până

la opincă. Dintre cei din pregiur am putut saluta pe dl protopop Ghidiu cu amabilele cumnate dşorele Popasu, apoi pe dl protopop Filip Adam cu amabila-soţie, preotul Luca cu soţia, Iuliu Roşu cu soţia, pe dl asesor consist. şi paroc I. Tamaşel şi mulţi alţi domni şi dómne a căror nume nu le-am semnat aici.

Costumul mândru românesc încă a fost bine reprezentat. Venitul casei s'a urcat peste 400 fl. Spesele încă sânt considerabile.

x. y.

Arderea cadavrelor in India resăritenă.

— Veđi ilustraţiunea de pe pagina 17. —

Indienii încă din timpurile vechi au avut obiceiul să arđă cadavrele morţilor, şi séu să păstreze cenuşa séu s'o presere in riul lor sânt Gangés.

Acést obicei vechiu s'a conservat până 'n điuă de astăđi la unele triburi ale Indiei resăritene, şi se esecută tot ca mai de demult.

Arderea se face, ca la anticii greci, pe rug; in giurul rugului, precum arată şi ilustraţiunea noastră, se ridică nişte muri de apărare, pe cari vulturii şi alte paseri răpitoare aşteptă préda lor. Aprinderea rugului se face fără nici o ceremonie religiósă; se aplică mai ales lucrători de aceea, cari trăesc din meseria acésta şi cari ş-au câştigat deja un fel de dibăcie in asta privinţă.

Aceştia adună ósele remase după ardere şi cenuşa şi le predau rudelor, cari le dau unui bramin, ér acesta le aruncă in valurile sfinte ale Gangesului.

I. H.

LITERATURĂ ŞI ARTE.

Şoiri literare şi artistice. Dl *Michail Popp*, pictor român in Braşov, a făcut de curénd portretul lui Iacob Mureşan, pe care l'a dăruit dlui dr. Aurel Mureşan, din incidentul iubileului »Gazetei.« — Dl dr. *Augustin Lauran*, canonic gr. c. de Oradea-mare, publică invitare de abonament la scrierea sa »Az egyház és az állam,« care conţine articolii sei apăruţi anul trecut in điarul »Magyar Allam.«

Etymologicum magnum Romaniae, adecă »Dicţionarul limbei istorice şi poporane a Românilor,« lucrat după dorinţa şi cu cheltuiela regelui Carol I. sub auspiciile Academiei Române, de dl B. P. Haşdeu, éráş a făcut un paş inainte. Đilele trecute a eşit făscióra primă din tomul II, care cuprinde cuvintele dela Amuş până la Apuc. Volumul începe prin o prefaţă, in care autorul reproduce din raportul dlui secretar general D. A. Sturdza, adresat sesiunii generale de an, pasagele relative la acésta lucrare monumentală, precum şi respunsul comisiunii academice compusă de dnii A. Odobescu, N. Creţulescu şi G. Bariţ; in sférşit accentuează avéntul ce a luat la noi in anii din urmă mişcarea pe terenul filologiei. Drept introducere la tomul II, publică apoi un articol intitulat »Dicţionare şi dicţionare« cetit an in Academie. Acésta publicaţiune va cuprinde cam 10 tomuri, un tom va conţine 4 făscióre, preţul unui tom este 12 lei. Abonamente se primesc la Socec et. Comp.

Diaristic. *Tribuna* din Sibiiu la anul nou a apărut in format cu mult mai mare. — *Gazeta Transilvaniei* apare dela anul nou in propria tipografie şi in format cevaş mai mare. — *Voinţa Prahovei*, diar politic, a apărut in Ploesci şi va eşi de doue ori pe săptămână. — *Posta* a reapărut la Galaţi. — *Luptătorul* este un diar nou, care a început să iésă la Argeş.

TEATRU ŞI MUSICĂ.

Şciri teatrale şi musicale. *Dra Aspasia Sion*, una dintre cele mai distinse eleve dela clasa de piano din conservatorul din Iaşi, va plecá pentru complexitatea studiului musical in străinătate, ca bursieră a regelui Carol. — *Teatrul Theodorini* in Craiova nu s'a putut deschide la Crăciun, din cauza nesoririi maşinei electrice, deci s'a deschis in điuă de anul nou. — *Teatrul »Apollo«* din Galaţi a ars cu desevêrşire; se crede, că focul a fost pus cu intenţiune; construcţiunea érá vechie.

Teatrul Naţional din Bucureşoi. Đilele trecute s'a jucat de doue ori »Fedora« de Sardou, apoi »Ura« asemenea de Sardou; pe astăđi sâmbătă s'a anunţiat prima reprezentăţiune de beneficiu, al dómnei Aristiţa Roman-Manolescu. Se va jucá de primii artişti ai trupei: »Francesca de Rimini« şi »Vincenetta«. Aflăm cu plăcere, că 'n sférşit s'a decis să se dea şi o piesă originală nouă. Se đice că in curénd se va pune in repetiţiune »Gaspar Vodă« al dlui Slavici, care se află de trei ani in cartónele direcţiunii. Rolurile principale vor fi ţinute de dna Aristiţa Roman-Manolescu, de dnii Gr. Manolescu, C. Nottara şi alţii. De ocamdată s'au început repetiţiunile din opereta »Fatiniţa.«

Seratele literare şi musicale din Lugos. In ajunul anului nou s'a jucat comedia »Loteria« tradusă din franţuzeşce de Consuelo Keminger. Persónele: Smărândiţa, birtăşiţa in Pucheni, dra Florescu; Anica, véra Smărândiţei, dra Ianculescu; Ióna, servitóre bétrână, dra Teodori; dna Alecsandrina, proprietáresa Saracinenilor, dra Major; Zoita, femeie in casa dnei Alecsandrina, dra Cosgaria. Tablou: »Anul vechiu« şi »anul nou.«

Serată musicală in Braşov. Reuniunea română de cântări şi gimnastică din Braşov a dat joi la 31 decembre v., cu ocaşiunea iubileului »Gazetei« o serată musicală, urmată de dans, in sala otelului »Nr. 1.« Programa a fost următórea: 1. »Frunđuliţa« pentru cor micst de Nichi. 2. »La isvor« poesie de Eminescu, pentru cor micst 3. »Sêrmană frunđa« şi »Remăi sântósă« de G. Dima. 4. »Cântece toscane« solo, cor cu acomp. de pian, de R. Weinwurm. 5. »Trecui valea«, cor micst, de I. Mureşan. 6. »Mama lui Stefan cel mare«, baladă pentru solo, cor şi pian, de G. Dima. Corurile conduse de dl Nic. Popovici au fost escelente. Dna Hareti Nemeş a încântat şi de astădată publicul cu vocea sa arginţie; asemenea in dşóra Lucia Puşcariu a fermecat auditorul; ér dl Nic. Popovici a probat şi inaintea braşovenilor, că este un bun cântător. Acompaniamentul pe pian a fost ţinut cu multă artă de dşóra Virginia Iuga. Jocul început cătră mieđu noptii, a ţinut până 'n điori. Multe dame, al căror nume nu ni se comunică, a purtat cu graţie costumul naţional.

Societatea română de cântări şi musică din Caransebeş a arangiat acolo, in séra de 31 decembre st. v., un concert insoţit de petrecere de joc, in sala cea mare din otelul Lichtneckert, cu următórea programă: E. Hermes, »La o rosă«, corul; Karrasz, »Ilustraţiune Română«, fantasie din motive româneşci, esecutată pe piano de dómna Viola Goldiş, *** »Hora plóia«, corul; W. Humpel, »Nor de vijelie«, cântată solo de dl Mihaiu Strajanescu, acompaniat pe piano de dómna Viola Goldiş; Mendelsohn, »Remas buu codrului«, corul; Fr. Suppé, »Cavaleria usórá«, terţet pentru pianoforte, violină şi violoncel, esecutat de dómna Viola Goldiş, şi de dnii: Vasile Goldiş şi Grigorie Bârsean; Spohn, »Bucurii nevinovate«, corul. Despre succes primim următórele şire: Publicul a remas surprins de talentul estraordinar al dómnei Viola Goldiş,

ce l-a dovedit în producțiunile sale pe pian. Reuniunea de cântări i-a prezentat un buchet din flori naturale. Corul încă a cântat bine. La 12 ore președintele reuniunii de cântări, dl Traian Barzu, a ținut o cuvântare ocazională bine nimerită, făcând istoricul anului 1887 și salutând anul 1888. Petrecerea de joc a decurs cu multă însuflețire până dimineața la 4 ore. A participat un public ales, între care însemnăm aici, pe cât ne putem aduce aminte, pe domnele: Topal, Curescu, Dimitrievici, Velovan, Goldiș, Dragalină, M. B. Biju, B. Biju, Bordaș, Măndrean, Stoian, Fercu, Ristici, Moaca, Reich. Imbronovici ș. a. și pe doșorele: Ionaș, Iovescu (sorori), Miculescu, Maierniț, Părvu, Faragó (surori), Stoicevici, Diregătoriu, Biju, Borlovan, Băiaș, Pavlovici, Vasilievici, Novacescu, Iovanovici și Szabó ș. a. — R.

CE ENOU?

Știri personale. *Esc. Sa mitropolitul Vancea*, dimpreună cu episcopii Pavel, Szabó și Mihályi, s'a întors în săptămâna trecută din Roma la reședințele lor. — *Dna Olimpia Lahovary* din București a dăruit județului Prahova, în scopul înființării unui spital la Câmpina, un capital de 20,000 lei, o casă în București și alta casă în Câmpina. — *Dl Samuil Popovici*, paroc gr. or. în Berii, Ardeal, a dăruit bisericii de acolo, într-o amintire a repozatei sale soții, 1000 fl. — *Regele Carol* a primit din partea Papei Leon XIII o scrisoare prin care i se mulțamește pentru felicitările ce i-a adresat cu ocaziunea jubileului. — *Dl Petru Manciu*, croitor român în Oravița, a fost premiat de juriul espositei din Craiova. — *Dl N. Sofian*, mare proprietar în Botoșani, a destinat prin testament mai bine de două treimi din însemnata sa avere, ca la un milion de lei, numai pentru scopuri de binefacere. — *Dl Marcian Marcel Wlad* de Seliște, absolvent de drept, a fost numit practicant în drept fără diurn la tabla regescă din Budapesta. — *Dl Andrei Ghidiu*, protopresbiter al Oraviței, a fost ales în unanimitate protopresbiter în Caransebeș. — *Dl Emil Fekete-Negrut* la 18 l. c. a fost promovât de către universitatea din Cluș la gradul de dr. în medicina universală.

Hymen. *Dl dr. Demetriu Chuta*, avocat în Bistrița, s'a fidanțat cu doșora Laura Ranta Buticescu, fiica dlui Vasile Ranta Buticescu, jude la tribunalul din Bistrița, bine cunoscut publicului nostru și prin novelele sale.

Jubileul Gazetei, acest mare eveniment literar, s'a serbat la Brașov, conform programei ce publicăram și noi în nr. trecut. Serbarea s'a început joi în 31 decembrie v. după mieznoapte la 3 ore, printr'un parastas oficiat în capela din Gröver într-o amintire a lui Iacob și Andrei Mureșan, pe a căror morminte s'au depus două cununi de laur, asistând, afară de membrii familiei, un public numeros. S'era la 6 porni din Prund un mare concert de torțe, cu muzică în cap, și ajungând la casa redacțiunii, parocul dela biserica St. Nicolae din Prund, părintele Vasile Voina, adresă redactorului »Gazetei« în numele publicului adunat o cuvântare plină de sentimente înalte, la care dl dr. Aurel Mureșan răspunde emoționat. S'era societatea română de cântări și gimnastică a dat un cocert, urmat de dans, despre care raportăm mai sus. Vineri la două ore d. m. s'a ținut un banchet, cu care ocaziune se pronunțară multe toasturi, toastul pentru »Gazeta« fu rostit de dl Ion Lengeru. Redacțiunea Gazetei a primit o mulțime de depeșuri de felicitare din toate părțile; er redacțiunea a trimis una dlui George Barițiu.

Damele române din Deva au trimis dlui dr. Aurel Mureșan, directorul »Gazetei Transilvaniei«, cu ocaziunea jubileului țiarului, un frumos dar însoțit de o adresă. Darul constă din o garnitură de unelie pentru mesă de scris, lucrată cu deosebit gust și bogat, în stilul cel mai modern, anume un călmar, două sfeșnice, o cenușerniță și un cuțit pentru tăiat hârtie. Adresa a fost semnată de damele: Ana Petco, Lucreția Costa Olariu, Elena Pop H. Longin, Maria Nicoră, Susana Ardelean, Elena Simionoaș, Ecaterina Drăghiciu, Minerva Herbay, Vilma Moldovan, Letiția Papiu, Sofia Nagiu, Aurelia Muntean, Valeria Moldovan, Olivia Petco, Maria Herbay, Ecaterina Olariu, Tecla Ardelean măritată Luculet, Cornelia Corvin, Maria Moldovan.

Dela dietă. Ședințele s'au început de nou; acuma se debate bugetul anului curent, care s'a prelininat cu un deficit de 18 milioane fl. Mandatul de deputat al generalului Traian Doda a fost declarat nul și s'a ordonat alegere nouă. Conform țăiarelor, partidul guvernamental va pune candidatura lui Carol Tatarczy, arendătorul băilor erculeane. Deputatul Zoltan Török, trimis la Baia-de-Criș, spre a face investigațiune în cauza alegerii de deputat de acolo, ș-a încheiat misiunea și ș-a prezentat dietei raportul.

Carneval. *La Arad* se va aranja sâmbătă la 13,25 februarie 1888, bal român în sala dela »Crucea-albă«. Venitul este destinat în părți egale pentru fondul »Asociațiunii naționale române« și a societății meseriașilor români »Progresul«, — din Arad. Comitetul aranjator: Vasile Pap, Aurel Suciu, dr. Iuliu Bonciu, George Popoviciu, Sever Boșan, Iuliu Herbai, Savu Raicu, Romul Giorogariu, dr. Petru Pipos, dr. Dimitrie Horvat, dr. Ioan Trailescu, Petru Popoviciu, Ioan Vidu, Traian Vășan, dr. George Chicin, dr. Lazar Simon, dr. Ioan Suciu, Cornel Ardelean, George Sombati, Aurel Nicoră, Romul Voștinariu. Ofertele marinimose sânt a se adresa dlui Aurel Suciu, avocat în Arad. — *Societatea »Junimea«* din Cernăuți va da la 8 faur n. un bal în sala societății filarmonice. Președinte de onoare: baronul Alexandru Vasilco, președintele comitetului aranjator cav. Tudor de Flondor, președintele societății Florea lupu. Comitetul aranjator: E. Andriciuc, O. Baleanu, I. Balmoș, A. Baloșescu, P. Barbu, T. Bendeschi, A. Berariu, N. Blându, I. Calinescu, E. Comoroșan, I. Dan, I. Dimitrovici, cav. T. de Flondor, G. de Gallin, V. Grigorovici, V. Hoideiu, Br. A. Hormuzachi, V. Iliuț, Fl. Lupu, dr. E. Mandiceschi, V. Morariu, dr. D. Onciul, St. Popescu, G. Popovici, T. Popovici, N. de Preda, D. Procopovici, T. Simionovici, O. Turcan, br. St. Vasilco.

Necrolôge. *Demetriu Horvath*, paroc gr. or. în Oradea, a încetat din viață mercuri la 6/18 ianuarie, prin mörte grabnică, în mijlocul funcțiunii sale preoțești, în etate de 57 ani. — *Sora Ioan Turcu* n. Dan, consorta dlui Ioan Turcu, protonotar al comitatului Făgăraș, a reposat acolo, la 3/15 ianuarie, în etate de 34 ani. — *Ioan Pop Bota*, fost oficiant reg. ung. în retragere, a murit în Alba-Iulia la 13 ianuarie, în etate de 69 ani.

Călindarul săptămânei.

Țiua sêpt.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea după botez.	Ev. dela Mateiu c. 4. st 12 gl. 8, a inv. 11.	
Duminea	10 Par. Grigorie	22 Vicentia
Luni	11 Cuv. Teodosiu	23 Logod. Mariei
Marti	12 Martira Tatiana	24 Timoteu
Mercuri	13 Mart. Emil	25 Intör. lui Saul
Joi	14 SS. PP. ucși în Sinai	26 Policarp
Vineri	15 Cuv. Pavel Tiv.	27 Ioane Chris.
Sâmbătă	16 Inch. Iant. Ap. Petru	28 Carol cel m.

Proprietar, redactor răspundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel în Oradea-mare.